

Tjeerd Sleeswijk Visser is op 15 mei 1931 geboren in Soebang op Java in Nederlands-Indië. Hij was de zoon van Tjeerd Sleeswijk Visser en Johanna Cornelia Leentje Vrij. Zijn vader was eerder getrouwd geweest met Alida Kuster en uit dat huwelijk werd Catharina geboren (Vught, 1917). Zijn eerste vrouw overleed in 1920 aan de Spaanse griep. Vader Tjeerd verkocht zijn bloemenzaak in Vught en vertrok naar Nederlands Indië. Daar trouwde hij in 1922 met Johanna Vrij, die in Nederland bij hem in de bloemenzaak gewerkt had. In 1923 werd in Bandung zijn broer Siemen geboren. Het gezin woonde in Wangoe Redja, een onderneming precies tussen Soebang en Kalidjati. Soebang was een klein dorpje waar een lagere school was en een klein ziekenhuis.

In februari 1935 gaat hij met zijn moeder en broer van Batavia naar Amsterdam. Zijn vader komt twee maand later naar Nederland. In oktober gaan hij met zijn vader en moeder terug naar Nederlands Indië. Siemen blijft achter in Nederland om daar naar school te gaan.

Zijn vader werd tijdens de Japanse inval door meetrekkende Indonesische benden op 2 maart 1942 in Soebang doodgeschoten.

Na het uitbreken van de oorlog werd Tjeerd met zijn moeder geïnterneerd in kamp Tjihapit. Ze kregen daar een kamer in de Barendtstraat. Later kwamen er meer mensen in het huis en eindigden zijn moeder en hij in de keuken waar plaats was voor een bed en Tjeerd op de grond onder het aanrecht sliep. In hun kamp zat ook Corrie Vonk die regelmatig moest optreden van de Japanse kampcommandant en waar zij dan bij aanwezig mochten zijn. Tijdens hun tijd in het vrouwenkamp Tjihapit voerden ze in de spaarzame vrije tijd naast het voetballen ook straatgevechten met tulups en kogels van klei en ook met kleine zelfgemaakte tanks van hout. In het jongenskamp Tjihapit hadden ze geen vrije tijd. Hun taak was het ontruimen van de door de vrouwen verlaten huizen en alle artikelen die ze vonden te verzamelen op een groot plein buiten het kamp.

Op een gegeven moment moesten ze afmarcheerden naar het Kamp 15e bataljon. Dit was een mannenkamp waarbij het jongenskamp afgescheiden was door een groot bamboe hek met een poort. Dit jongenskamp bestond uit een aantal gebouwen, l1 tot en met l6. Samen met een deel van zijn voetbalteam kwamen ze met z'n achten in een kamertje in blok l5 te liggen. Ze kregen als blokhoofd de jezuïet Frater Cismacius. Zijn assistent was Nic Roozendaal die in Bandung actief was binnen Scouting. Hij richtte in het geheim met deze jongens, waaronder Tjeerd, een Scoutingafdeling op. Ze organiseerden ook een jongenskoor.

De gezondheid van de jongens ging erg achteruit. Hij kreeg een etterende ontsteking aan beide ogen, kon niets meer zien en werd door een van zijn kampmaatjes naar de waterpomp gebracht. Zij werkten in de tuinen en buiten het kamp verzamelden ze hout voor de gaarkeuken.

Na de oorlog brachten Frater Cismacius en Nic Roozendaal een bezoek aan hun jongens in Nederland waarvan zij de adressen hadden. Het werk in dit kamp was om in de tuinen van de Japanners buiten het kamp te werken en het transporteren van hout vanaf het station in de stad naar de gaarkeuken in het mannenkamp waar zij hun eten vandaan kregen. Andere jongens werden kapper, schoonmaker en vuilnisknecht. Het werk in de tuinen buiten het kamp en het transporteren van hout was erg gewild, want dan kregen ze soms snoep of koeken van de Japanse bewakers of Indonesiërs aan de kant van de straat. Aan sport werd niet veel gedaan omdat ze in de avond te moe waren. Soms speelden ze handbal op een klein veldje. Ook boksten ze in onze slaapkamer om fit te blijven.

Op 15 augustus 1945 hoorden zij het gerucht dat de oorlog mogelijk zou zijn afgelopen. Op 23 augustus moesten ze allemaal naar een loods in het mannenkamp en werd officieel bekend gemaakt door de Japanse commandant van het mannenkamp en de Nederlandse leiding dat de oorlog voorbij was, maar dat ze het kamp beter niet konden verlaten. De Japanners hadden namelijk de inheemse jeugd opgestookt en die waren wild van anti Nederlandse gevoelens geworden.

Na de bevrijding werd Tjeerd herenigd met zijn moeder. Vanaf eind januari 1946 waren er opeens mogelijkheden om het land te verlaten en naar Nederland te vertrekken met het schip De Johan van Oldebarnevelt. Zo kwam hij met zijn moeder begin februari 1946 in Amsterdam aan met wat kleren die ze in Attak bij Suez hadden gekregen. Op de kade stond broer Siemen te wachten, die zij bijna twaalf jaar niet hadden gezien.

Tjeerd voltooide zijn HBS in Nederland en kwam te werken bij de Koninklijke Marine.

Meer informatie

[Tjeerd Sleeswijk Visser | Stichting Oorlogsverhalen](#)

[Tjeerd Sleeswijk Visser | Oorlogsgravenstichting](#)

[De Japanse aanval op Java.docx \(oorlogsverhalen.com\)](#)

[Bandoeng \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Tijhapit \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[The Spanish Influenza: a family's story. – GSQ Blog](#)

[De Indische courant » 20 feb 1935 - Art. 134 | Delpher](#)

[De locomotief » 29 apr 1935 - Art. 44 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 04 okt 1935 - Art. 249 | Delpher](#)

[Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 09 okt 1935 - Art. 192 | Delpher](#)

[20919Onderweg9webversie.pdf \(duinzichtkerk.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.